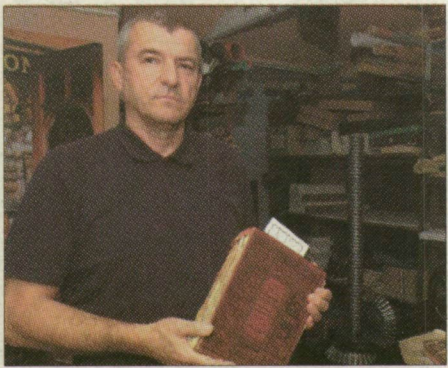


Doktori disszertáció és Petőfi-kötet Amerikából

Karriererek múlhatnak a könyvkötőn

Juhász Gyula, Móra Ferenc is hozott könyvet újrakötetni Csonka Ferenc könyvkötőmester nagyapja, Csonka József egykori műhelyébe. Az 1930-ban alapított szegedi könyvkötőcégen belül a szakmai ismeretek sora nagyapáról unokára szállt. Elektronikus adathordozók avulnak, a könyvkötés – marad.



Csonka Ferenc: Nálunk nagyapáról unokára szállt a mesterség

Fotó: Karnok Csaba

– Karriererek is múlhatnak a könyvkötőn. Nem egy esetben vállaltuk tudományos értekezéseket, pályázatok, doktori disszertációk bekötését úgy, hogy szinte az utolsó utáni pillanatokban hozta a megrendelő.

Nagyapáról unokára

– Előfordult, magam vittem ki a bekötött munkát a vonathoz, mert csak így ért időben a határidős pályázat a címre – mondja Csonka Ferenc szegedi könyvkötőmester.

– Nálunk nem apáról fiúra szállt a szakma, hanem nagyapáról unokára. A nagyapa Csonka József volt, az unoka pedig én. Nagyapám személyesen ismerte a halhatatlan szegedi költőket, írókat. Juhász Gyula és Móra Ferenc is jött hozzá újrakötetni való könyvvel – meséli az alsóvárosi műhelyben a nagyapjától örökölt, máig működőképes, több mint százéves présgép mellett. Arrébb a cég egyik munkatársa szintén több mint százestendő, asztal nagyságú lemezollóval dolgozik. Még arrébb pedig ugyanilyen korú aranyozóprés található.

A cégalapító Csonka József kisiparosként működött a szocializmus időszakában is. A rendszer-változás után lett kft. a vállalkozás, akkor kapta a Bind-1930 nevet, a német „bind”, „kötés” szavára és az alapítás dátumára utalva. És mennyi ideje van még hátra a könyvkötőműhelynek ma, a digitalizált adathordozók korában?

Bőven van munkájuk

– Beláthatatlan. Sokan kongatják már a vészharangot a könyvkötészet mestersége fölött, „papirmentes irodákról” beszélve. Van is ilyen, nem is kevés. Nekünk azonban növekszik a meg-

rendelőink száma – halljuk a mestertől. Milyen munkákra volt igény régen, s milyenre ma? Régen meghatározó volt a tanácsai nyomtatványok kötése. Ugyanaz a hivatal, amely folyamatosan packázott a maszek mivoltát föladni nem hajlandó Csonka József-fékkal a szocializmus idején – egyszerűsre bőven ellátta őket tevékenységgel. A hivatalban rengeteg nyomtatvány képződött, és ezt folyamatosan kötetni kellett. Ami ma legmeghatározóbb: a pályamunkák, szakdolgozatok, doktori disszertációk és hasonlóak bekötése iránti igény.

A könyv marad

Régi könyvek fölüljításával is foglalkozik a műhely. – Már Amerikából is hoztak hozzánk könyveket, újrakötetni. Például Petőfi- és Vörösmarty-köteteket. A tizedik generációs kivándorló család hazalátogató tagja hozza magával a szülőket, nagyszülőket rongyosra olvasott könyveit, és mi újrakötjük azokat, már-már a restauráció szintjén – mondja a mester. A pápalátogatás alkalmára is kértek tőle csodálatos, fehér bőrkötést.

– Én vagyok az egyedüli könyvkötő Szegeden, aki önálló vállalkozásként üzi ezt a mesterséget – mondja Csonka Ferenc. Szaktudását nem sajnálja továbbadni: egyik munkatársa, a tizenharmadik éve nála dolgozó Lampert József ma már ugyancsak mester. Svájból is érkezett már tanuló, itt ismerkedett meg a szakmával. Elektronikus adathordozók avulhatnak technológiai generációváltások következtében – a bekötött könyv azonban mindig bekötött könyv marad. Legföljebb félévszázadonként újrakötetik.

F. CS.

Nemes Nagy Ágnes zenés mesejátéka Novák János rendezésében

Bors néni születésnapja

Pásztor Erzszi címszereplésével tegnap mutatták be Nemes Nagy Ágnes és Novák János zenés mesejátékát, a Bors nénit a Szegedi Nemzeti Színházban.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az 1991-ben elhunyt Kosuth-díjas költőnő, Nemes Nagy Ágnes versei és meséi ma is elbűvölik a gyerekeket. Az ő teremtménye a 80. születésnapját ünneplő Bors néni, aki nem csupán virágait ápolgató, kertjében üldögélő, egyszerű nénike, hanem inkább varázsló... Valamennyien unokái vagyunk ennek a csodálatos, fehér hajú tündérnek. Tudjuk jól, kincs a családban egy jószágos nagymama, aki segít, ha kiszakad a bors zacskója, elkészíti a finom vajás-mézés kenyeret, és igazságot tesz a szörnyű zúzavárban.

A költőnő szerzőtársa, és egyben a szegedi produkció rendezője, Novák János így vallott a darabról: „Amikor Lackó életében először megy vásárolni, és nem meri megkérdezni, hol van a bors, majd ijedtében kiborítja az egészet – ezt igazi drámaként éli át. A felnőttnek maximum picike kellemetlenség, de a gyerekeknek az, hogy a felnőtt világban helyt kell állnia, nehéz feladat. És ha ezt a nagyon kicsi történetet Nemes Nagy Ágnes ko-



Papp Gabriella, Pásztor Erzszi és Járai Máté a mesejátékban

Fotó: Schmidt Andrea

molyan tudta elmesélni, és mi komolyan tudjuk eljátszani, akkor ez nem kisebb dráma, mint Hamlet.”

Bors nénit a Korzóban tavaly a Kopogós römivel már hatalmas

sikert arató nagyszerű színész, Pásztor Erzszi alakítja. Lackót Papp Gabriella, Titillát a szeptemberben a színházhoz szerződött Járai Máté, a Vízimolnárt Szűcs Lajos, a Játékmestert pedig

Boncz Ádám játssza. Közreműködik a Szegedi Nemzeti Színház zenekarából alakult kamarazenekar. A produkcióból ma két gyermekbérletes előadást tartanak.

Temesvári és újvidéki alkotások

Badó Attila, a Szegedi Tudományegyetem rektorhelyettese és Tóth Szergej, az SZTE JGYTFK főigazgató-helyettese nyitotta meg tegnap a rajzeszteti művészettörténeti tanszék Brüsszeli körúti galériájában a Temesvári Nyugat Egyetem Művészeti Kara és az Újvidéki Művészeti Akadémia hallgatóinak kiállítását. A verniszázsón Angyal Áron és Szabó Zsuzsa énekelte, zongorán kísért Dombiné Kemény Erzsébet. A szegedi önkormányzat támogatásával megrendezett tárlat november 13-áig, naponta 8-tól 18 óráig tekinthető meg.

Duda Éva és Társulata táncprodukciója A kis herceg nyomán készült

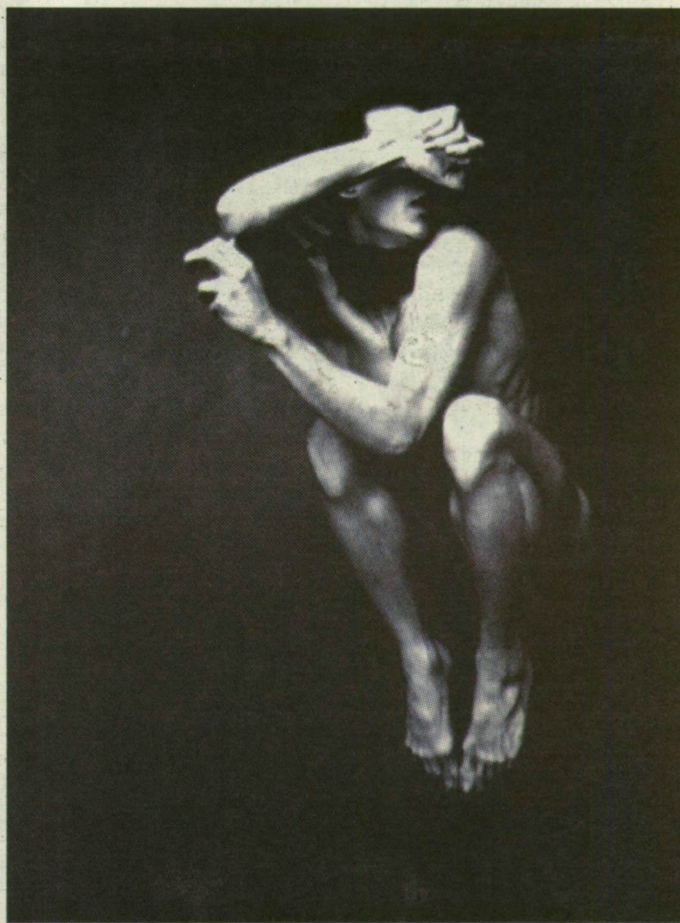
Bolyongó a kisszínházban

Nagy szája miatt annak idején kirúgták a szegedi Deák gimnáziumból a tehetséges fiatal táncos-koreográfust, Duda Évát. A nemrégiben Imre Zoltán-díjjal kitüntetett művész társulata vasárnap este a kisszínházban a Bolyongó című táncszínházi produkcióval lép fel.

Nyáron a Rómeó és Júlia koreográfusaként dolgozott a Dóm téren a szegedi születésű Duda Éva, aki vasárnap saját társulatával vendégszerepel a kisszínházban.

– Hétéves koromban barátnőmhöz csatlakozva a Szegedi Jazz Tánc és Balett Stúdióban kezdtem táncolni. Sokáig csak hobbinak tekintettem a táncot, de amikor érettségi után pályát kellett választanom, mégsem a tervezett angol szak mellett döntöttem. Előbb a Budapest Tánciskolában tanultam, majd a Magyar Táncművészeti Főiskola koreográfus szakára mentem, ahol 2003-ban szereztem diplomát. Közben nemzetközi kurzusokon vettem részt Bécsben, Kölnben, Párizsban és New Yorkban – meséli pályakezdéséről Duda Éva. – Édesapám és édesanyám is kutató, a szegedi egyetemen dolgoznak, a bátyám pedig biotechnológiával foglalkozik. Amikor érettségi után Budapestre mentem, eleinte furán néztek rám. Nem tudták, mi lesz ebből, azt hitték, meggondolom majd magam. Néhány év elteltével azonban látták, hogy maximális energiával, érdeklődéssel, komolyan és sikerrel csinálom a pályám, ezért megbékéltek.

Az ifjú koreográfust nagy megtiszteltetés érte az elmúlt évad végén: szokatlanul fiatalon megkapta az Imre Zoltán-díjat. Sajnála, hogy a nagy előd szegedi produkcióit már csak videóról láthatta – Juronics Tamás együttesének darabjait viszont már rendszeresen megnézte. Mostában mindenki azt hiszi róla, hogy a Budapesti Operettszínház tagja, mert nemcsak a Rómeó és Júlia, hanem a Szépség és a szörnyeteg koreográfiáját is ő készítette. Valójában szabadúszó, elsősorban musicaleket és zenés



Szabó Csongor a Bolyongó című előadásban

Fotó: Hapák Szabolcs

darabokat koreografál megrendelőre. Most az Új Színház prózai Turandot-előadásán dolgozik, majd Eszenyi Enikő alkotótársaként Prágába megy, ahol A kertes kutyája című Lope de Vega-darabhoz készít koreográfiát.

Szívügye azonban a kortárs tánc: alapított egy saját társulatot, velük jön vasárnap Szegedre a Bolyongó című előadással. Ez a produkció Antoine de Saint-Exupéry A kis herceg című műve nyomán 2003-ban született. A Veszprémi Táncfesztiválon három díjat is nyert és Japánban, Lengyelországban is sikert aratott. Egy fiúról szól, a bolyongóról, aki rövid élete minden percében keresi, lázasan kutatja a világ összefüggéseit, a valós és a szerte kapcsolatokat, a szeretmet, barátokat. Különös helyzetbe kerül, ám boldogtalan és környezetéből kirekesztődik.

Sorsa elrendeltetett, és ő egy másik világba vágyódik...

H. ZS.

A szegedi rímfutárok megrendelésre is verselnek

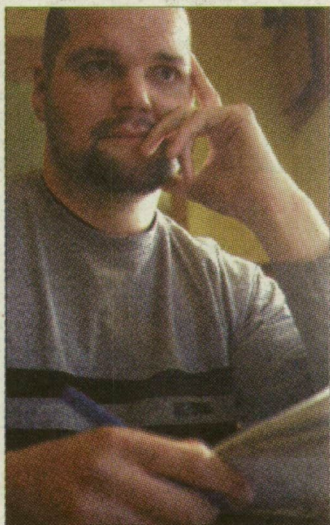
Poéta, házhoz szállítva

A házhoz szállított pizza, film és gyógyszer után Szegeden rendelhetünk rímfutárt is. Az új szolgáltatást irodalmárok és irodalomrajongók végzik, kérhetünk tőlük Arany János-balladát vagy írathatunk velük szerelmes verset is. Költének, előadnak, de ha kell, énekelnek vagy jelmezbe bújnak.

Ha születésnapra köszöntőtől az SMS elcsépett, a tortából kiugró hiányos öltözetű hölgy vagy úr pedig túlzás, bérelhetünk trubadúrt is. Vagy ha úgy tetszik: bértollnokot. Néhány, rímeivel eddig egymást szórakoztató fiatal ugyanis úgy döntött, költészetével ezentúl a szegediek rendelkezésére áll. Van köztük irodalomterapeuta, egyetemi és általános iskolai tanár. Ami közös bennük: rajonganak az irodalmért.

– Évek óta írunk verseket, köszöntőket egymás lakásavatójára, születésnapjára. Szeretjük a nyelvcsűrést-csavarást – magyarázza a különös vállalkozás eredetét Zatykó Zoltán. Ő egyébként nemcsak rímeket farag, novellákat is ír, publikál.

A szegedi poétaszolgálat úgy működik, hogy a szerelmes ifjú –



Zatykó tollából megszületik a költemény

Fotó: Schmidt Andrea

vagy a büszke apuka, vagy a lelkes kolléga – felhívja a rímfutárokat és rendel: egy általa kiválasztott vers ihletett előadását vagy egy szonett, szabad vers megírását és elszavalását.

– Mindenre hajlandók vagyunk, amit a megrendelő kér. Illetve majdnem mindenre. Ahogy sok hirdetésben áll: szex kizárva. Ha kell, jelmezbe öltözünk, sze-

renádót adunk, gitározunk, nyilvános helyen szavalunk. Vagy csak egyszerűen becsengetünk és előadjuk a verset – folytatja Zoltán.

És hogy 2005-ben van-e igény trubadúrokra? Zoltán egyelőre csak reméli, a futárkodást ugyanis csupán egy hete kezdték. Eddigi tapasztalataik alapján a szerelmesek azok, akik leginkább érdeklődnek a romantikus valomás e formája iránt. De az irodalmároknak vannak rímjeik nyugdíjaztatásra, gyerekzsúrra, névnapra, lánykérésre, sőt iskolai viadalra is. Zoltán utóbbira példát is hoz: vitézregét őt énekel. A Kapos-tól legendáját a minden évben Kaposvárott, a hallássérült iskolások között megrendezett verseny ihlette. A gúnyos lovagi énekekben „húsról szól az egész élet, s húsról szól a bánat”, de szó van még környékéről vitézekről, mohó zápfogakról, bajszát simító Jenő bárról is.

A mai trubadúrok néhány óra, legfeljebb egy nap alatt írnak meg egy verset. Attól, hogy kifogynak a rímekből, nem félnek, számukra – mondja Zoltán – a magyar nyelv kimeríthetetlen.

G. ZS.